

Ilanngussaq 1

Uunga

**Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut
siunnersuut Namminersorlutik Oqartussat
ilalissagaat Nunat Avannarliit
isumaqatigiissutaat qaffasinnerusumik
ilinniagaqarnissamut isersinnaaneq pillugu**

Allaffissornikkut ataatsimoortillugu allaqqitaq isumaqatigiissutaaqqaartumik kingusinnerusukkullu allannguuteqartumik. Allassimasoq aallarniutitaqaranilu naggataarutaasumik oqaaseqaatitaqanngilaq, eqqaassanngikkaanni isumaqatigiissutaaqqaartumut aallarniut naggataarutaasumillu oqaaseqaatit aamma isumaqatigiissutaaqqaartumut naggataarutaasumik oqaaseqaatit aamma isumaqatigiissutaaqqaartumut aamma allannguinnermut isumaqatigiissummi kingullermi.

Isumaqatigiissut Danmark-ip, Finland-ip, Island-ip, Norge-p aamma Sverige-p akornanni, qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut isersinnaanermut atatillugu

Isumaqatigiissut Danmark-ip, Finland-ip, Island-ip, Norge-p aamma Sverige-p akornanni, qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut isersinnaanermut atatillugu, ulloq 3. september 1996-imeersoq, kingusinnerpaamillu allanngortinneqartorlu 25. april 2018-imi isumaqatigiissutaasoq aqputigalugu.

Isumaqatigiissummut ulloq 3. september 1996-imeersumut aallarniut

Naalakkersuisut Danmark-imi, Finland-imi, Island-imi, Norge-mi aamma Sverige-mi, ataani taagorneqartut illuatungeriit,

Artikeli 3, litra e aamma g naapertorlugit isumaqatigiissummi 15. marts 1971-imeersumi Danmark-ip, Finland-ip, Island-ip, Norge-p aamma Sverige-p akornanni kulturikkut suleqatigiinneq pillugu iliuseqarniarput

- periarfissanik annertusaaniarlutik, ilinniagaqartut aamma allat najugaqavissut nunami avannarlarmiittumi ilinniagaqarsinnaanerannut soraarummeersinnaanerannullu, nunat avannarliit sinnerini ilinniarfinni,

- pilersitsiniarput akunnerminni akuersissuteqartarnernik soraarummeerutinik, soraarummeerutit ilaannik aamma allanik naammassisanut allassimaffinnik,

Pingaartitsisumik Nunani Avannarlerni Ministerråd-ip aalajangeranik ulloq 12. juni 1975, nunani avannarlerni soraarummeerutit atorsinnaassusii pillugit,

Innersuussisut Nunani Avannarlerni Ministerråd-ip suleqatigiinnissamut pilersaarutaanut ulloq 27. marts 1991-imeersumut, Nunani Avannarlerni qaffasinnerusunik ilinniakkat pillugu,

ullorlu 4. marts 1992 isumaqatigiissuteqarsimasunut nunani avannarlerni ilinniartitaanertigut peqatigiinnissamik ilinniarnertuunngorniartarnerit naligisaannik,

isumaqatigiissuteqartullu annertusisamik itisilerneqassasoq nunat avannarliit akornanni suleqatigiinneq qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni, siunnerfigalugu annertunerpaanik ilinniagassamik ujarlernerni qinigassaqartoqartarnissaa Nunani Avannarlerni ilinniagaqarniartunut, aammalu siuarsarumallugit qaffasinnerusumik Nunani Avannarlerni ilinniartitaanerit pitsaassusissaat,

imaattunik isumaqatigiissuteqarput:

Artikeli 1

Iluatungeriit imminnut pisussaaffilerput ilinniagaqartut nunami avannarlerni allami, aalajangersimasumillu tassani najugaqartuusut ammaanniarlugit namminneq pisortatigoortumik qaffasinnerusunik ilinniartitaanerminnut, atugassarititaasut assigisaat imaluunniit assingusut namminneq nunaminni qinnuteqartut atortinneqartartut atorlugit. Ilinniagaqartoq qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut nunagisamini aalajangersimasumillu najugaqarfigisamini isersinnaasoq, aamma piginnaatitaavoq nunami avannarlerni allami ilinniartitaanernut isernissaminut qinnuteqarnissamut. Iluatungeriit pisussaaffilerput ingerlaqqittumik pitsaanerpaamik sulissutigiumallugu pisortanit akuerisaasuni qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni namminersortunit neqeroortigineqartartuni pisortanillu aningaasalersorneqartuni ilinniartitaanerni aamma atortinneqassasoq.

Isumaqatigiissummi matumani qaffasinnerusumik ilinniartitaanertut paasineqartarput

Danmark-imi: Qaffasinnerusumik ilinniarfinni ilinniartitaanerit aamma qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit ilinniarfinni allani, piumasaaqateqarfiusut ilinniarnertuunngorniarsimanermik imaluunniit tamatumunnga assingusumik ilinniagaqarsimanermit piginnaaneqarnermik;

Finland-imi: Ilisimatusarfinni ilinniartitaanerit, qaffasinnerusumik ilinniartitaanernik ilinniarfiit aamma inuussutissarsiutinut højskole-t, kiisalu ilinniartitaanerit pineqartut assigisaat ilinniarnertuunngorniarsimanermik aallaaveqartut, imaluunniit tamatumunnga assingusumik ilinniagaqarsimanermik ilinniarnertuunngorniarnissamut piginnaatitaasut;

Island-imi: Ilinniartitaanerit suulluunniit ilinniarnertuunngorniarsimanermik aallaaveqartut, imaluunniit assigisaanik piginnaaneqarfiusut;

Norge-mi: Ilisimatusarfinni ilinniartitaanerit aamma qaffasinnerusumik ilinniarfinni assigisaaniluunniit ilinniartitaanerit ilinniarnertuunngorniarsimanermik aallaaveqartut, akuerisaasunik qaffasinnerusumik fagitigut assigisaasigulluunniit ilinniagaqarsinnaanernut piginnaanngorsarfiusimasut;

Sverige-mi: Ilisimatusarfinni ilinniartitaanerit aamma qaffasinnerusumik ilinniarfinni assigisaaniluunniit ilinniartitaanerit, nunami namminermi programmnik ilinniarnertuunngorniarnarfinnit aallaaveqartut imaluunniit piginnaanerit taamaattut assigisaat, nalunaarusiani pineqartut qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit (högskoleförordningen).

Isumaqatigiissut una ilisimatuunngorniarluni ilinniartitaanernut isernissamut atuutinngilaq.

Artikeli 2

Isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkat imaqanngillat najugaqarsinnaanermut akuersissuteqartarnernut maleruqqusanik saneqqutsinnaanernik, nunani pineqartuni atuuttuusunik.

Aalajangersakkat isumaqatigiissummi matumani killiliinngillat illugiittut isumaqatigiisuteqartarnernut illuatungeriit akornanni pisisarnernut imaluunniit assigisaannut ilinniarfissanut ilinniartitaanerni immikkut ittuni.

Artikeli 3

Immikkut piginnaanernik piumasqaateqartoqarpat imaluunniit fagitigut piginnaanernik piumasqaateqartoqarpat qaffasinnerusumik ilinniartitaanermut aalajangersimasumut isersinnaanermut atatillugu, nunat avannarlernit ilinniagaqalerniartut piumasqaatit taamaattut naammassissa vaat, nunami pineqartuni namminer mi qinnuteqartutulli.

Artikeli 4

Qaffasinnerusunik ilinniartitaanernut isersinnaanermut periarfissat killeqarpata, nunanit avannarlernit allanit qinnuteqartut toqqarneqartassapput malittarisassat assigisaat nunami pineqartumi qinnuteqartunut atuuttuusut naapertorlugit. Taamaasilluni anguniarneqassaaq ilinniagaqartussanik tiguisarnermi malittarisassat sapinngisamik naligiissut nunanit avannarlernit ilinniagaqarnissamut qinnuteqartunut atortitsinissaq, nunami namminer mi qinnuteqartutulli.

Artikeli 5

Illuatungeriit isumaqatigiisutigaaq ilinniagaqartoq qaffasinnerusumik ilinniartitaanerup ilaanik ilinniarniakkaminik akuerisaasumik ilinniagaqarsimasoq illuatungeriit ilaanni, ilinniakkaminik tamatuminnga illuatungeriinnut allanut akuerisaasumik nassarsinnaasoq, illuatungeriinni taakkunani ilinniagaqalernermini. Ilinniakkap ilaanik naammasseriikkamik nuussinissamik akuersisuussaaq ilinniarfik nuussiviusussatut kissaatigineqartoq.

Artikeli 6

Illuatungeriit isumagisassavaat paasissutissiinissat ilinniagaqarnissamut periarfissat Nunani Avannarlerni qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni atuuttuusut pillugit.

Artikeli 7

Danmark, Finland, Norge aamma Sverige tamarnik ullorsiutit ukiuini tamani nunamut allamut ilinniagaqarfiusumut aningaasartuutitut akiliuteqartassapput. Island aalajangersakkami tassani ilaamngilaq.

Nunani Avannarlerni Ministerrådimit akuersissutigineqartassaaq akiliutaasussat nunat sisamat akiligassaat.

Qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut nunami avannarlerni allami ingerlanneqartunut. Artikeli 1-imi ilaasunut, akilerneqartassapput 75 procent-it ilinniagaqartut ilinniagaqarnersiuteqartut amerlassusaat nunami ilinniagaqartup pineqartup aalajangersimasumik najugaqarfigisaanneersut, nunap taassuma malittarisassai naapertorlugit. Ukiumoortumik matussutitut akiliutaasartuq ilinniartukkaartumik annertussuseqarpoq DKK 22.000-inik. Ilinniartukkaartumik akiliutaasussa 2013-imi qaffanneqarpoq DKK 22.000-imiik DKK 26.000-iniit, 2014-imi DK 30.000-inut. 2014-imi akiliutaasumut ilassutigineqassaaq atuisartunut akiusut naatsorsorneqartarneranni danskit iluarsiiisutigisartagaat, - forbrugerprisindeks. Iluarsiiisusiorneq suliarineqartarpoq danskit naatsorsueqqissaartarfiani - Dansk Statistik – Danmark-imi akiusut ineriartornerannik tunngaveqartumik januar 2013-imiit januar 2014-imut. Tamatumalu kingorna akiliutaasartut akinut iluarsiiisuserneqartassaaq ukiut periaaseq taanna atorlugu.

Nunat akornanni akiliutit akilerneqartassapput annikilliliinertut imaluunniit annertunerulersitsinertut nunat taakkua ukiumoortumik nunani avannarlerni suleqatigiiinnermut aningaasartuutitut missingersuusiarisartagaasigut.

Artikeli 8

Ilinniagaqartut amerlassusaannik naatsorsuisarnertut atorneqartassapput kisitsisit paasissutissat, Nunani avannarlerni oqartussaasut ilinniagaqarnersiuteqartitsisarneq pillugu Nunani Avannarlerni ministerråd-imut suliarisartagaat naapertorlugit. Ilinniagaqartut Savalimmiumi, Kalaallit Nunaanni aamma Åland-imi aamma taakkunaneersut naatsorsuinernut taakkununga ilaasassanngillat. Tamannalu aamma atuuppoq ilinniagaqartunut ilisimatusarnermut tunngasuni, ilinniagaqartunut Artikeli 2, immikkoortoq 2 naapertorlugu ilaasunut, kiisalu ilinniagaqartunut Nunani Avannarlerni Programmimi Ilinniartitsisunut, Ilinniagaqartunut aamma Ilinniartunut (NORDPLUS) imaluunniit allami assigisaani ineriartortitsinermut programmiusumi.

Ullorsiuutit ukiuannut isumaqatigiissutitp atuutilerfigisaanut, akiliutissat naatsorsorneqassapput kisitsisit paasissutissat ukiumi ilinniarfiusumi 1994/95-imeersut tunngavigalugit. Ilinniagaqartut qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni immikkut nalunaarsugaanngitsuni ilanngunneqassanngillat. Ullorsiuutit ukiuinut tulliuutunut marlunnut akiliutissat naatsorsorneqartassapput kisitsisit paasissutissat pineqartut naapertorlugit ukiumut ilinniarfiusumut 1995/96 aamma 1996/97, Nunani Avannarlerni Ministerråd allatut aalajanginngippata.

Artikeli 9

Iluatungeriit peqatigiillutik isumaqatigiissutaasut naammassineqarnissaat malinnaavigissavaat, aammalu iliuusissanik ineriartornermit pisariaqartinneqartunik iliuuseqartassallutik. Tamanna siunertaralugu Nunani Avannarlerni Ministerråd ataatsimiititaliamik siunnersuisuusussamik pilersitsissaaq, pisariaqartitsineq naapertorlugu Nunani Avannarlerni Ministerråd-imut nalunaarusiortartussamik isumaqatigiissutitp naammassineqarnera pillugu, aammalu siunnersuuteqarsinnaasumik isumaqatigiissummut allannguutissanik aamma ilassutissanik.

Isumaqatigiissummut 3. september 1996-imeersumut inaarutaasunik aalajangersakkat

Artikeli 10

Isumaqatigiissut atortuulissaaq ullut 30-it qaangiunneranni ullormit illuatungeriit tamarmik finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiannut nalunaaruteqareerneranniit isumaqatigiissummik akuersissuteqarlutik, taamaattoq siusinnerpaamik 1. januar 1997.

Isumaqatigiissut atuutissaaq allamik isumaqatigiissuteqartoqarnissaanut. Taamaattoq Savalimmiunut, Kalaallit Nunaannut aamma Åland-imut tunngatillugu isumaqatigiissut aatsaat atortuulissaaq ullut 30-it qaangiunneranni Danmark-imi naalakkersuisut, Finland-imi naalakkersuisut finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiannut nalunaaruteqareerneranniit, Savalimmiuni naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aammalu Åland-imi landskapsstyrelse nalunaaruteqarsimasut isumaqatigiissut atortinneqassasq Savalimmiunut, Kalaallit Nunaannut kiisalu Åland-imut.

Finland-imiut nunanut allanut ministeeriaqarfiata illuatungeriit sinneri aamma Nunani Avannarlerni Ministerråd-ip allattoqarfia nalunaarfigissavai nalunaarutit taakkua tigusimallugit, isumaqatigiissutillu atortuuliffisaanik piffissamik.

Isumaqatigiissut una isumaqatigiissuteqarnikkut allangortinneqarsinnaavoq. Isumaqatigiissut allanguutaasooq atortuulissaaq aalajangersakkat artikilimi uani siullit, pingajui aamma sisamaat naapertorlugit.

1) Isumaqatigiissut nutaaq, immikkoortoq 2 2009, Immikkoortoq 5-imi nutaaq 2009.

Artikeli 11

Illuatungiusoq ataaseq isumaqatigiissummik atorunnaarsitsisinnaavoq allakkatigut tamanna pillugu finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiannut nalunaaruteqarnikkut, tassanngaaniillu illuatungiusut sinnerinut nalunaarummik tigusisimaneq imarisaalu pillugit nalunaaruteqartoqassaaq.

Isumaqatigiissut atorunnaassaaq ullorsiutit ukiuata naanerani, illuatungeriinnit atorunnaarsinneqarnermini, atorunnaarsitsilluni nalunaarut finskit nunanut allanut ministeeriaqarfianniit tiguneqareersimappat kingusinnerpaamik 30. juni ukiumi tassani, aammalu taamaangippat ullorsiutit ukiuata tulliuttup naanerani.

Isumaqatigiissummik atorunnaarsitsineq sunniuteqassanngilaq ilinniagaqartunut qaffasinnerusumik ilinniartitaanerni, nunami avannarlerni allami ilinniagaqartussatut tiguneqarsimasunut piffissami isumaqatigiissutip atuuffigisaani.

Artikeli 12

Isumaqatigiissutip matuma allaqqaarneqarnera - originalia- toqqortarineqarpoq finskit nunanut allanut ministeeriaqarfianni, illuatungiusut sinnerinut uppernarsaasumik

nassiussisuusumit isumaqatigiissutip assilineqarneranik.

Tamatumunnga uppersaatit uanga ataatigut atsiortunga sinniisoq piginnaatitaasoq isumaqatigiissummut tassunga atsiorsimavunga.

Suliarineqartoq København-imi ulloq 3. september 1996 allatut danskisuumik, finskisuumik, islandimiusuumik, norskisuumik aamma svenskisuumik, allagaatillu taakkua tamarnik assigiimmik atortussaataallutik.

Naggasiilluni aalajangersakkat allannguutitut isumaqatigiissummut 25. april 2018-imeersumut.

Artikeli 3

Isumaqatigiissut una atortuulissaaq ullut 30-t qaangiunneranni ullormiit illuatungeriit tamarnik finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiannut isumaqatigiissummut akuersinerminnut nalunaaruteqareerneranniit.

Isumaqatigiissut una atorunnaassaaq isumaqatigiissut nammineq atorunnaarpat.

Savalimmiunut aamma Kalaallit Nunaanni Åland-imullu isumaqatigiissut atortuulissaaq ullut 30-it qaangiunneranni finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiannut nalunaaruteqartoqareerneranniit isumaqatigiissut Savalimmiunut aamma Kalaallit Nunaannut Åland-imullu atortuutinneqassasoq.

Finskit nunanut allanut ministeeriaqarfiata illuatungeriit sinneri nalunaarfigissavai nalunaarutit pineqartut tiguneqarsimaneri pillugit qaqugu isumaqatigiissutip atortuulernissaanik.

Artikeli 4

Isumaqatigiissutip matuma originalia toqqorneqassaaq finskit nunanut allanut ministeriaqarfianni, tassanngaaniillu originaliata assilineqarneranik uppersaakkamik illuatungeriit sinneri nassinneqassallutik.

Isumaqatigiissut manna atsiorneqarpoq Stockholm-imi ulloq 25. april 2018, nunanut allanut ministeriit Danmark-imit, Finland-imit, Island-imit, Norge-mit aamma Sverige-mit. Isumaqatigiissut una pigineqarpoq danskisut, finskisut, island-imiusut, norskisut aamma svenskisut. Oqaasertat tamarnik assigiimmik atuuffeqarput.